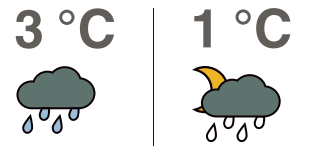

Liberecký

Počasí v kraji více informací →
pocasi.idnes.cz

liberec.idnes.cz

DNES Liberec, Jablonec nad Nisou, Česká Lípa, Turnov, Semily

Vědci zkoumali prameny, vytvořili unikátní atlas

Tým vědců z Čech a Saska sestavil unikátní interaktivní Atlas pramenů. Podrobně v něm mapují přes čtyřicet zdrojů vody v regionu. Některé prameny přitom nejsou zaneseny ani v dnešních mapách.

Jana Pavlíčková
redaktorka
MF DNES

LIBERECKÝ KRAJ Psala o něm Karolina Světlá, přesto Vackův pramen například na serveru mapy.cz nenajdete. Ne že by už neexistoval,

jen není v povědomí lidí tolik zapsaný a nevede k němu ani žádná přímá turistická cesta. Přesto jde o pramen velmi zajímavý. Víří v něm písek a bubliny vzduchu, protože tam voda vyvěrá z pískovcového podloží pod velkým tlakem.

Podrobně teď Vackův pramen prozkoumal mezinárodní tým vědců z Technické univerzity v Liberci, České zemědělské univerzity v Praze a Technické univerzity z Drážďan, respektive její žitavské pobočky. Vackův pramen v Podještědí přitom nebyl jediný, na který se vědci zaměřili. Celkem zmapovali čtyřicet jedna pramenů podél části Lužického zlomu, tedy mezi Libercem a Žitavou až ke Krásné Lípě na Šluknovsku.

„Jde o území Jizerských, Lužických a Žitavských hor. Jsou tam prameny jak v lesích, tak i ve městech či mokřadech. Na projektu jsme

pracovali tři roky, a to jak v terénu, tak v laboratořích. Zkoumali jsme chemické složení vody, přítomnost těžkých kovů, geologické podloží, složení vegetace v okolí, míru ovlivnění pramene člověkem a další věci. Výsledkem je interaktivní atlas pramenů, který je určen laikům i odborníkům. Jde o unikátní věc, protože takto komplexní výzkum pramenů tady ještě neproběhl,“ popisuje vedoucí projektu Jiří Šmída z TUL v Liberci.

Atlas pramenů je dostupný na webu Prameny spojují. Kromě informací o kvalitě vody, přesné poloze pramene či historických souvislostech tam je i řada fotografií a videa pořízená pomocí dronů, které vědcům umožnily přístup i na jinak obtížně dosažitelná místa.

Z výzkumu mimo jiné vyplynulo, jak i nepatrný vliv člověka a jeho činností může pramen poškodit

nebo zničit. „Dobře to dokumentují dva prameny u obce Myslivny na úpatí hory Luž. Přestože se nacházejí kousek od sebe a jsou zásobeny ze stejného zdroje, jejich kvalita se značně liší. První pramen má vysokou kvalitu vody a sedimentu, je tam vegetace citlivá na negativní vlivy prostředí. Zatímco druhý pramen má výrazně horší kvalitu, jsou v něm vysoké koncentrace mědi a niklu, které jsou rizikem pro vodní ekosystém. Je to kvůli jeho blízkosti u silnice, ze které se k němu splachuje velké množství štetku z posypového materiálu,“ řekla Dana Kominčková z České zemědělské univerzity.

Mezinárodní tým také zjišťoval, jaké pověsti či legendy se k vybraným studánkám a pramenům vztahují a jestli jsou v povědomí místních lidí. „Většina studánek byla vybudována německy hovořícím oby-

vatelstvem, které tu žilo do roku 1945. S výměnou obyvatelstva došlo nejen ke změně místních pojmenování, ale i změně využití pramenů. Vytratil se kontinuita, lidé se o některé prameny přestali starat,“ uvedla členka týmu Kateřina Rudinová. Atlas pramenů proto chce vzbudit větší zájem o prameniště.

„V čase extrémních such je zásadní znát dobře výskyt a vlastnosti zdrojů vody. Letošní nedostatek srážek způsobil pokles tlaků v podzemních zásobnících vody, která pak není tlačena k povrchu. Důsledky mohou být již nyní patrné na vegetaci prameniště a jeho okolí. Správná péče o prameny je proto velice důležitá. Kdo ví, zda nejsme blízko době, kdy na prvním místě budeme vděční za jakoukoliv tekoucí vodu z pramene, teprve na druhém se budeme zabývat její kvalitou,“ dodal Šmída.

Liberec

Sbírka zatím vynesla 50 tisíc

Přes padesát tisíc korun zatím vynesla sbírka Pozvedněte slabé, kterou znovu obnovila Nadace Euronisa. Přispět do ní dárcovskou SMS nebo přímo na účet sbírky je možné do konce letošního roku. Peníze ze sbírky putují různým organizacím v české části Euroregionu Nisa, které pomáhají sociálně slabým. Peníze pomohou třeba libereckému Centru Lira, které pomáhá rodinám s autistickými dětmi, společnosti Reva zajišťující asistenci pro seniory, turnovskému spolku Slunce všem, oblastní charitě Rumburk nebo jabloneckému spolku Roska na zajištění hipoterapie pro lidi s roztroušenou sklerózou. (pap)

Tanvald

Řidič skončil s autem v kolejích

Tři lidé cestující v jednom voze utrpěli zranění při dopravní nehodě, která se stala na Štědrý den v Tanvaldu. Řidič vozidla VW Golf jel po 22. hodině ve směru od Desné na centrum města. Na kruhovém objezdu kvůli vysoké rychlosti na mokré silnici dostal smyk a vyjel mimo silnici. „Nárazem prorazil kovové oplocení nad železniční trati a s vozidlem sjel do kolejí. Při nehodě se zranil řidič a jeho dva spolujezdcí,“ řekla policejní mluvčí Dagmar Sochorová. Jiná dopravní nehoda se stala včera dopoledne na železniční trati z Liberce do Pardubic, a to u Košťálova. Vlak tu srazil člověka v kolejišti. Ten na místě zemřel. Mezi Semily a Košťálovem nahradily vlaky autobusy. (hop)

Liberecký kraj

Benzin i nafta dál zlevňují

V Libereckém kraji paliva dál zlevňují. Litr Naturalu 95 se aktuálně prodává v průměru za 32,32 Kč, před týdnem byl jen o haléř na litru dražší. Nafta zlevnila o 11 haléřů, v průměru tak za litr motoristé zaplatí 32,62 Kč. (ČTK)

Loutky v libereckém divadle vzdají hold Liazce

LIBEREC Co mají společného jihoamerické Peru a liberecké Naivní divadlo? První lednový víkend v nich startuje slavná dakarská rallye.

A zatímco po poušti se budou prohánět skuteční živi závodníci, v libereckém divadle budou diváci fandit loutkám.

Pohádka o Liazce je novou moderní inscenací z pera Tomáše Syrovátky, která se volně inspirovuje úspěchy kamionu LIAZ na tratích slavné pouštní rallye Paříž-Dakar v osmdesátých letech minulého století. Diváci tak mají jedinečnou šanci vůbec poprvé vidět představení, které od květnové premiéry dosud z technických důvodů uvedené nebylo. „Tvůrci úspěšné inscenace Pohádka o Raškovi se po letech vrátili ke sportovnímu příběhu, tentokrát ryze severočeskému,“ uvedla Jana Pittnerová z obchodního oddělení Naivního divadla.

Příběh vypráví o montérech a závodnících, zvyklých doposud leda tak rozvážet sudy vtravslavického piva po libereckém okrese. Právě před nimi vyvine jednoho dne ne-

Pohádka o Liazce. Inscenace se inspirovuje úspěchy kamionu LIAZ při rallye Paříž-Dakar. Foto: Naivní divadlo

čekaný úkol. Mají přestavět závozní nákladák na závodní kamion. A pokud možno s ním daleko v Africe vybojovat vavřínový věnec. „Jak už název inscenace napovídá, nebudou v příběhu chybět ani pohádkové bytosti a okamžiky. Do severní Afriky to totiž nemá daleko například Šeherezáda či třeba kouzelný džín z láhve,“ prozradila Pittnerová.

Nová hra je určena dětem od pěti let. Užijí si velké pouštní dobrodružství i pohádkové motivy. Jejich rodiče pak zase mohou zavzpomínat na největší úspěch automobilky LIAZ na rallye Paříž-Dakar. Jeho posádka se v roce 1988 umístila na druhém místě v kategorii kamionů. O rok dříve skončili závodníci na třetím místě.

Pohádka o Liazce v režii Martina Tichého začíná v sobotu 5. ledna v 10 hodin, další repríza je pak naplánována na 12. ledna ve stejném čase. Vstupenka stojí 80 korun a k dispozici je ještě několik desítek volných míst.

– Jana Pšeničková

Díru na silnici nebo nepořádek mohou lidé nahlásit přes mobil

JABLONEC NAD NISOU Pokud Jablonečané uvidí ve městě válet se odpadky, rozbitou lavičku nebo třeba díru na silnici, mohou problém vyfotit na svůj mobilní telefon a ihned odeslat prostřednictvím speciální aplikace jako podnět na magistrát. Nová služba radnice se jmenuje Lepší Jablonec.

Podobná věc sice již ve druhém největším městě kraje fungovala, ale její provozovatel chtěl po radnici o mnoho více peněz než v minulosti. „Za využívání aplikace Lepší místo jsme měli od nového roku platit několikanásobně vyšší částku. Proto jsme se rozhodli poskytovat stejnou službu vlastními silami,“ informoval Martin Oklamčák z jablonecké radnice, který má aplikaci na starosti.

A jak Lepší Jablonec funguje? Stačí si zdarma stáhnout aplikaci Jablonec v mobilu, která je dostupná pro operační systémy iOS i Android. Poté vyfotit konkrétní situaci, přiřadit jí GPS souřadnice, vyplnit jméno, příjmení, telefonní číslo a e-mailovou adresu a odeslat. Pokud se poloha nepřidá automaticky, lze ji vyhledat v mapě.

„Každý požadavek doputuje na magistrát, kde jej dostane k vyřízení konkrétní člověk a bude prostřednictvím aplikace odesílatele takzvaného typu informovat. Stav svého požadavku tak mohou lidé sledovat v podstatě on-line. Kontaktní údaje se zadávají pro případnou doplňující komunikaci,“ popsala mluvčí jablonecké magistrátu Markéta Hozová.

Službu lze využít i na webových stránkách města, kde na mapě lidé určí místo události a též mohou přidat obrázek či jinou přílohu.

Předchozí aplikace Lepší místo v Jablonci fungovala už třetím rokem a stáhlo si již už přes tisíc uživatelů. Například od května 2015 do konce listopadu 2017 do aplikace přišlo celkem na 650 nejrušnějších podnětů.

Kromě mobilní aplikace město nedávno pořídilo také dva tablety, které slouží úředníkům radnice a neslyšícím pro lepší komunikaci. Neslyšící se díky přístrojům mohou připojit na takzvanou Tichou linku, kde je připravený tlumočník k překladau hovoru do znakového jazyka nebo k jeho přepisu.

– Martin Trdla

J

KONČÍŠ ŠKOLU? HLEDÁŠ PRÁCI?

**Odliš se od ostatních
a vytvoř si profesionální CV**

RYCHLE / JEDNODUŠE / ZDARMA!

jobDNES.cz